

Samlad placerings- och inköpsfunktion

Årsrapport 2024

2025-02-20

1	Inledning	3
2	Placeringsstöd	4
2.1	Utveckling placeringsförfrågningar	4
2.2	Anvisningar enligt massflyktsdirektivet	8
2.3	Verksamhetsbesök med fokus på matchning	9
2.4	Utvecklingsarbete placeringsstöd	9
3	Systematisk leverantörsuppföljning	11
3.1	Utförrarregister och resultat av kontroller	11
3.2	Systematisk leverantörsuppföljning	12
3.3	Uppföljning av HVB för barn och unga.....	13
3.4	Utvecklingsarbete systematisk leverantörsuppföljning	14
4	Stöd vid inköp.....	15
4.1	Stöd i komplicerade inköpsärenden.....	15
4.2	Stödja utveckling av inköpskompetens.....	15
4.3	Tjänsteköp via Proceedo	15
4.4	Utvecklingsarbete stöd vid inköp	16
5	Behovsförsörjning.....	17
5.1	Dialog med utförare i egen regi	17
5.2	Leverantörsträffar utförare med ramavtal	17
5.3	Stöd inför och under upphandling	18
5.4	Utvecklingsarbete behovsförsörjning	19
6	Kategoristyrning.....	20
6.1	Kostnadsutveckling per kategoriområde.....	21
6.2	Kategoriområde IFO Barn och unga.....	22
6.3	Kategoriområde IFO Vuxen.....	25
6.4	Kategoriområde Funktionsstöd.....	29
7	Utveckling IT-stöd.....	32
8	Resultaträkning Spink.....	33

1 Inledning

Avdelning Samlad placerings- och inköpsfunktion (Spink) tillhör organisatoriskt socialförvaltning Sydväst men arbetar på uppdrag av de fyra socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd. Syftet med årsrapporten är att presentera en sammanfattande bild av Spinks verksamhet och resultat för 2024 till uppdragsgivande förvaltningar.

Spink bildades 2018 efter beslut av dåvarande stadsdelsdirektörer i staden. Beslutet föregicks av en utredning som visade att sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder (IFO-FH) köpte vård, boende och omsorg från privata utförare för cirka 2,5 mdkr per år. Därtill tillkom interna köp inom staden om cirka 1 mdkr per år. Utredningen konstaterade att många personer och funktioner var involverade i köpen, uppskattningsvis cirka 1000 socialsekreterare och 100 enhetschefer. Enligt utredningen saknades en systematisk och samordnad uppföljning av förvaltningarnas köp.

Spinks uppdrag regleras genom en överenskommelse mellan de fem ovan nämnda förvaltningarna. Överenskommelsen fastställer bland annat att Spink ska vara placeringsstöd i individärenden, samordna den systematiska leverantörsuppföljningen, samordna förvaltningarnas behovsförsörjning samt ge stöd i komplicerade inköpsärenden och stödja utvecklingen av inköpskompetens inom förvaltningarna. Uppdraget innebär att Spink verkar på såväl en operativ som strategisk nivå. Spink ska även fungera som en länk mellan inköps- och upphandlingsförvaltningen och förvaltningarna i frågor rörande inköp, kontroll och uppföljning.

Utöver ovan har Spink ansvar för att leda och samordna arbetet med kategoristyrning för de fyra socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd. Spink har också i uppdrag att vara mottagningsfunktion för anvisningar från Migrationsverket enligt massflyktsdirektivet.

Spink finansieras gemensamt av de fyra socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd. Spinks budget för 2024 uppgick till 19 mnkr inklusive kostnader för PRIIS (projekt gemensamt IT-stöd, Göteborgsregionen). Kostnaderna fördelas mellan förvaltningarna.

På Spink arbetar totalt 18 personer varav nio placeringshandläggare, tre handläggare och en jurist med ansvar för bland annat den systematiska leverantörsuppföljningen, en controller och tre utvecklingsledare som också ansvarar för att processleda och samordna arbetet med kategoristyrning. Arbetet leds av en avdelningschef.

2 Placeringsstöd

I Spinks uppdrag ingår att ge placeringsstöd i individärenden till förvaltningarna. Vid behov av placering skickar ansvarig socialsekreterare en placeringsförfrågan till Spink via Spinks ärendehanteringssystem. Placeringshandläggare på Spink ansvarar för att matcha placeringsförfrågan mot de utförare som finns i Spinks utförarregister. Stödet omfattar även att vid behov föra dialog kring eventuell placering och vilken insats som kan erbjudas. Utifrån matchning skickar Spink en eller flera rekommendationer om utförare av insats till ansvarig socialsekreterare via ärendehanteringssystemet. Ansvarig socialsekreterare kontaktar rekommenderade utförare för matchning och placering. Ansvarig socialsekreterare återkopplar därefter i ärendehanteringssystemet vilken utförare som valdes.

Nedan tabell visar vilka insatser och regiformer som ingår i Spinks placeringsstöd:

Insats	Egen regi	Ramavtal	Direktupp-handling	IOP
Behandlingsinsatser		x	x	
Socialt boende med stöd	x	x	x	
Nödbistånd boende	x		x	
Skyddat boende	x	x	x	x
Bostad först	x	x		

Stödboende	x	x	x	
Familjehem		x	x	
HVB Barn och unga	x	x	x	
Öppenvård Barn och unga		x	x	

Korttidsboende	x	x	x	
korttidsvistelse	x	x	x	

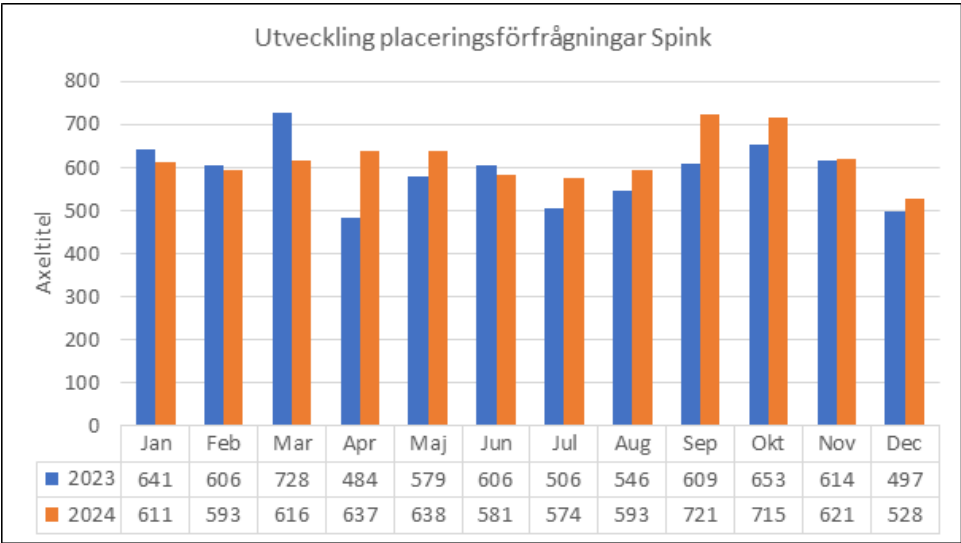
Staden har endast IOP (idéburet offentligt partnerskap) inom skyddat boende

2.1 Utveckling placeringsförfrågningar

Inom Spink följs statistik avseende inkomna placeringsförfrågningar (förfrågningar i fortsatt text). Inte alla förfrågningar leder till en placering men förfrågningsstatistiken kan betraktas som ett mått på hur efterfrågan ser ut i förvaltningarna inom de olika insatskategorierna. Även om inte alla förfrågningar leder till en placering finns det bakom varje förfrågan en person i behov av stöd från socialtjänsten vilket innebär att antalet förfrågningar också kan ge en indikation om placerande socialsekreterares arbetssituation. Vidare ger statistiken och hur förfrågningarna utvecklas över tid en indikation om volymutvecklingen.

Under perioden januari till december 2024 ökade förfrågningarna med fem procent (359 förfrågningar) i förhållande till samma period 2023.

Placeringsförfrågningar per månad 2024 jmf 2023

Placeringsförfrågningar per kategori 2024 jmf 2023

Kategoriområde	Delkategori	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2024	Diff. %	Diff. %
IFO Vuxen	Socialt boende	3 781	4 080	299	8%
	Nödbistånd	346	319	-27	-8%
	Behandlingsinsatser	196	168	-28	-14%
	Skyddat boende	409	467	58	14%
	Bostad först	82	113	31	38%
IFO Barn och unga	HVB	743	664	-79	-11%
	Stödboende	132	138	6	5%
	Familjehem	392	358	-34	-9%
	Öppenvård	103	85	-18	-17%
Funktionsstöd	Korttidsvistelse	134	125	-9	-7%
	Korttidsboende	738	908	170	23%
Totalsumma:		7 056	7 425	369	5%

Tabellen ovan visar förfrågningar för perioden januari till december 2024 i förhållande till samma period föregående år per delkategori/insats. Tabellen visar förändringen i både siffror och procent. Nedan ges en fördjupad beskrivning kring utvecklingen av förfrågningar för ett urval av delkategorier. Samtliga jämförelser avser helår 2024 i förhållande till föregående år om inget annat anges.

IFO Vuxen

Förfrågningar inom socialt boende med stöd ökade med åtta procent (299). Socialt boende med stöd är den insats som har absolut flest förfrågningar av samtliga insatser där placering sker via Spink. Förfrågningarna avser i huvudsak akutboende och kortsiktigt kollektivt boende. Ökningen beror framförallt på en ökning av unika personer med behov av insatsen men även på en ökning av antal förfrågningar per person.

Förfrågningar om nödbiståndsboende minskade med åtta procent (-27). Minskningen bedöms framförallt bero på att det är färre barnfamiljer som flyttat ut från sina genomgångslägenheter enligt bostättningslagen. Även det faktum att de barnfamiljer som fått lägenhet med korttidskontrakt genom projekt barnfamilj med korttidsavtal, efter beslut i exploateringsnämnden fått möjlighet att överta förstahandskontraktet för nämnda lägenhet, bedöms vara en förklaring till minskningen.

Förfrågningar om skyddat boende ökade med 14 procent (58). Inom skyddat boende finns flera olika delkategorier. Våld i nära relation/hedersrelaterat våld är den delkategori som har flest förfrågningar, ungefär 60 procent av förfrågningarna återfinns inom delkategorin. Inom denna delkategori har det skett en minskning av förfrågningar, från 317 stycken 2023 till 297 stycken 2024. Minskningen kan delvis förklaras med en nogsammare kategorisering mellan delområdena där de förfrågningar som idag kategoriseras som *Annan orsak* tidigare kunde kategoriseras inom detta delområde. I kategorin skyddat boende ingår även förfrågningar utifrån avhopparverksamhet och dessa förfrågningar har ökat från 49 stycken 2023 till 97 stycken 2024. En möjlig anledning till ökningen av förfrågningar kan vara det nationella arbetet, där målgruppens rätt till bistånd förtydligats och där det pågår ett arbete såväl nationellt som i staden med att motivera målgruppen att lämna kriminalitet. En annan delkategori inom området är *Annan orsak* där förfrågningarna ökat från 45 stycken 2023 till 73 stycken 2024. Den främsta orsaken till förfrågningar inom detta område är externa hot och ökningen kan dels handla om att det kan vara fler som är utsatta, dels att fler uppmärksammas och förstår att de kan söka stöd.

IFO Barn och unga

Förfrågningarna avseende HVB (hem för vård eller boende) barn och unga minskade med 11 procent (-79). Minskningen kan härledas till årets första åtta månader var efter förfrågningarna ökat och legat på en något högre nivå än för samma period 2023. Ökningen under hösten har en koppling till platsbristen på Statens institutionsstyrelse (SiS). Platsbristen har varit ett återkommande problem under de senaste åren och har accelererat under hösten. Under 2023 var det enligt statistik från Spinks placeringsförfrågningar cirka 40 ungdomar som inte kunde beredas en plats på SiS och där annan placering därför efterfrågats. För helår 2024 var motsvarande siffra 55 ungdomar, vilket är en ökning med cirka 38 procent. SiS är den myndighet som har uppdraget och ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga

psykosociala problem. Uppdraget att verkställa insatserna ligger endast hos SiS och kan inte tillhandahållas av annan huvudman.

Platsbristen har inneburit att ungdomar som bedöms vara i behov av den vård som endast SiS kan verkställa istället placerats på HVB barn och unga eller i familjehem. Insatserna som ges till följd av platsbristen saknar skalskydd, säkerhet och de befogenheter som SiS har. De har i flera fall inte heller kompetens för målgruppen vilket leder till sammanbrott och ökade risker för berörda ungdomar.

Ökningen av förfrågningar om HVB barn och unga under hösten har också koppling till Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) stängningar av flera HVB barn och unga med omplacering av aktuella ungdomar som följd (se vidare rubrik 3.3).

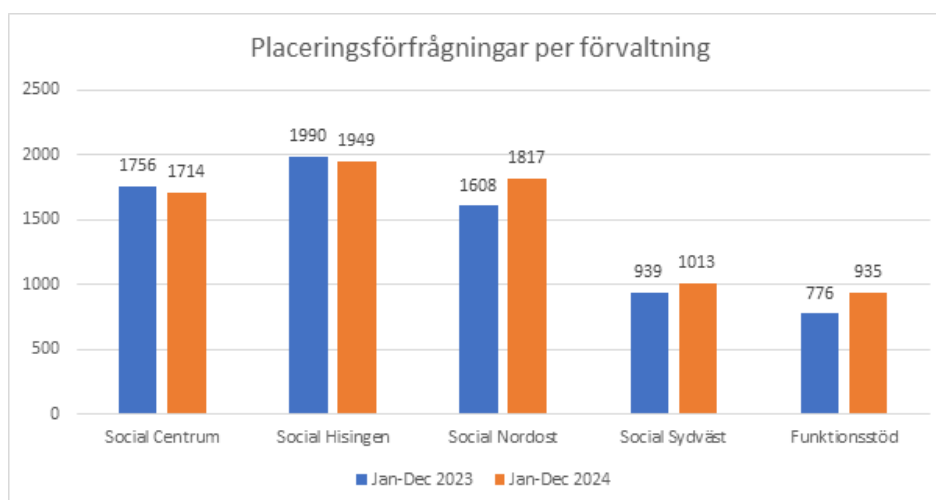
I kategorin HVB barn och unga finns tre delkategorier: akut som utgör den största delen om cirka 50 procent, behandlingsuppdrag som utgör cirka 40 procent och utredningsuppdrag som utgör cirka tio procent. Förfrågningarna minskade inom samtliga tre delkategorier, ovan procentuella fördelning mellan förfrågningarna per delkategori var dock ungefär densamma även 2023.

Förfrågningarna avseende familjehem minskade 2023 i förhållande till 2022 med 11 procent och trenden med minskade förfrågningar har fortsatt under 2024 då förfrågningarna minskat med nio procent (-34). Likt HVB barn och unga sågs även vad gäller förfrågningar om familjehem en kraftig ökning under början av 2023 som därefter, under andra halvåret 2023, minskade. Under 2024 var det en större ökning under perioden mars till maj. På totalen skedde minskningen av förfrågningar inom båda delkategorierna familjehem och jourhem.

Funktionsstöd

Förfrågningar om korttidsboende har ökat med 23 procent (170). Ökningen återfinns i delkategorierna fysiska funktionsnedsättningar respektive psykiska funktionsnedsättningar men med störst ökning i den sist nämnda. Fördelningen mellan förfrågningarna är cirka 30 procent för personer med fysiska funktionsnedsättningar och cirka 70 procent för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Det är samma fördelning som under 2023. Förfrågningar om korttidsboende kan komma både från socialförvaltningarna och förvaltningen från funktionsstöd. Ökningen består i sin helhet av förfrågningar från socialförvaltningarna. Socialförvaltningarna har sedan tidigare kunnat skicka in förfrågningar om korttidsboende men det är först sedan årsskiftet 2023/2024 som socialförvaltningarna har korttidsboende som beslutstyp i Treserva vilket kan vara en del av förklaringen till ökningen av antalet förfrågningar. Även platsbrist inom akutboende och kortsiktigt kollektiv boende med stöd kan vara en delförklaring. Ungefär 27 procent (ca 250 personer) av de personer där en förfrågan om korttidsboende lämnats har under tidsperioden januari till december 2024 också haft en förfrågan om socialt boende med stöd.

Placeringsförfrågningar per förvaltning 2024 jmf 2023

Under 2024 har förfrågningarna som ovan nämnts totalt sett ökat något jämfört med föregående år.

I socialförvaltning Centrum och Hisingen har förfrågningarna minskat, minskningen återfinns framförallt inom barn och unga men även inom vuxen. I socialförvaltning Nordost har förfrågningarna ökat, ökningen återfinns inom vuxen samtidigt som förfrågningar inom barn och unga minskat något.

Socialförvaltning Sydvests förfrågningar har ökat jämfört med 2023. Ökningen har främst skett inom förfrågningarna för vuxen, samtidigt som förfrågningar för barn och unga minskat något.

Förfrågningarna inom förvaltningen för funktionsstöd har ökat och det är förfrågningar avseende socialt boende med stöd som ökat samtidigt som förfrågningar inom korttidsboende och korttidsvistelse ligger på ungefär samma nivåer som 2023.

2.2 Anvisningar enligt massflyktsdirektivet

Sedan den första juli 2022 har Spink fungerat som mottagningsfunktion för anvisningar från Migrationsverket enligt massflyktsdirektivet. 2023 hanterade Spink närmare 560 personer som anvisats till Göteborg. Under 2024 har Spink hanterat anvisningar rörande 217 personer. Spink tar emot anvisningarna och gör tillsammans med berörda anvisningsboenden en matchning till lämpligt boende. Det finns en fungerande struktur och process för handläggning, matchning och uppföljning.

2.3 Verksamhetsbesök med fokus på matchning

Placeringshandläggare på Spink genomför verksamhetsbesök med fokus på matchning hos privata utförare i utförrregistret. Vilka verksamheter som ska besökas planeras av respektive placeringsteam där det finns ett team för vuxna och ett team för barn och unga inom Spink.

Syftet med besöken är att öka kunskapen om de utförare som staden använder som en del i matchningsprocessen samt att utveckla samverkan. Besöken berör bland annat målgrupp, metoder och kvalitet i verksamheten. Besöken kan ske både på plats och digitalt. Anledningar till att besöken sker digitalt kan exempelvis vara att verksamheten inte genomförs i en specifik lokal så som exempelvis familjehem eller att verksamheten ligger långt bort från Göteborg.

Vid verksamhetsbesöket används frågemallar som anpassats utifrån insats. Besöket dokumenteras och används av placeringshandläggare i arbetet som en del i matchningsprocessen av placeringsförfrågan gentemot utförare.

Under 2024 har 74 verksamhetsbesök med fokus på matchning genomförts. 33 besök har genomfört inom området vuxna och 41 inom området barn och unga. 59 av de verksamheter som besöktes var utförare med ramavtal, sju var utförare med IOP och åtta utförare används genom direktupphandling. Tre av besöken genomfördes gemensamt med team kvalitet och kontroll som en del av fördjupad kontroll (se vidare rubrik 3)

Antal besök inom de olika kategorierna skiljer sig åt mellan olika år och varierar beroende på om det tillkommer många nya verksamheter eller om det är kända verksamheter som nyligen besökts. Vissa insatsområden har ett mer stabilt bestånd av utförare vilket också innebär att Spink genom åren besökt de flesta verksamheter och har en god inblick i verksamheterna.

Efter besöken uppdateras utförrregistret om så behövs. För samtliga verksamhetsbesök med fokus på matchning som genomfördes under 2024 bedömdes verksamheten vara ändamålsenlig. Det innefattar även de tre besök som genomfördes tillsammans med team kvalitet och kontroll.

2.4 Utvecklingsarbete placeringsstöd

Kvalitetssäkra placeringsprocessen

Spinks handläggning kopplat till placeringsstöd sker i ett digitalt ärendehanteringssystem. 2024 har arbetet med att kvalitetssäkra placeringsprocessen genom att tydliggöra processen och rutiner för processens olika delar fortgått. Gemensamma handläggningsrutiner finns på plats och har löpande uppdaterats under året. I samarbete med förvaltningarnas lokala inköpssamordnare har en justerad process och rutin för direktupphandlingar tagits fram och implementerats. Efter årsskiftet kommer systematisk egenkontroll att införas och på avdelningens månadsvisa metodmöten kommer ett fortsatt gemensamt utvecklingsarbete att ske. Direktupphandlingsprocessen kommer att utvecklas vidare i dialog med lokala inköpssamordnare.

Avvikelser Spinks handläggningsprocess

Under 2023 togs en rutin för hantering av synpunkter/avvikelser från förvaltningarna på Spinks handläggningsprocess fram och förankrades med lokala inköpssamordnare. Under 2024 har det inkommit sju synpunkter. Synpunkterna har bland annat lett till tydligare information i tidslinjen, en ökad nogsamhet med att kontrollera att prisuppgifterna är aktuella, ytterligare genomgång av rutin för direktupphandling och en ökad medvetenhet hos placeringshandläggarna om vikten av att följa beslutad rutin. Inkomna synpunkter/avvikelser kommer även fortsatt att hanteras i enlighet med rutinen och vid behov omhändertas i det pågående utvecklingsarbetet beskrivet ovan.

Samverkansmöten

Under 2024 har ett mer aktivt arbete med att genomföra samverkansmöten mellan placeringshandläggare på Spink och förvaltningarnas myndighetsutövande enheter påbörjats. Under 2024 genomfördes 18 samverkansmöten samt deltagande i flera förstenätverk samt temagrupp *Insats under och efter placering* inom barn och unga. Samverkansmötena fortgår under 2025.

Nytt IT-stöd

Utöver ovanstående pågår ett förberedelse- och utvecklingsarbete inom placeringsstödet kopplat till nytt IT-stöd PRIIS (se vidare rubrik 7).

3 Systematisk leverantörsuppföljning

I Spinks uppdrag ingår att tillsammans med inköps- och upphandlingsförvaltningen samordna den systematiska leverantörsuppföljningen för uppdragsgivande förvaltningar. Vidare ska Spink tillsammans med inköps- och upphandlingsförvaltningen samordna leverantörskontroller för att motverka välfärdsbrott och verka för sund konkurrens.

Under året har Spink arbetat med att forma ett team inom avdelningen med ansvar för registervård av utförarregistret och den systematiska leverantörsuppföljningen – team kvalitet och kontroll. Teamet består av tre handläggare och en jurist.

Nedan återges i korthet Spinks arbete med systematisk leverantörsuppföljningen under 2024. I rapporten ”*Uppföljning av privata utförare 2024*” finns en utförlig beskrivning av den uppföljning och kontroll av privata utförare av socialtjänst som under 2024 genomförts av inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink. Inköps- och upphandlingsförvaltningen ansvarar för den systematiska leverantörsuppföljningen avseende utförare med ramavtal och Spink ansvarar för den systematiska leverantörsuppföljningen avseende utförare som, efter rekommendation från Spink, används genom direktupphandling.

3.1 Utförarregister och resultat av kontroller

Spinks utförarregister omfattar samtliga utförare, i egen och privat regi, som Spink rekommenderar vid placeringsförfrågan från ansvarig socialsekreterare. Utförare med ramavtal kontrolleras av inköps- och upphandlingsförvaltningen innan de läggs in i registret. Utförare som Spink rekommenderar genom direktupphandling kontrolleras av Spink innan de läggs in i registret.

För bolag kontrolleras exempelvis kreditvärdighet/ekonomi, att bolaget är registrerat för arbetsgivaravgifter och för F-skatt samt kontroll i rättsdatabas av bolaget och styrelsemedlemmar. För förening/stiftelse kontrolleras exempelvis skatteregistrering och skulder hos Kronofogden samt kontroll i rättsdatabas av styrelsemedlemmar och firmatecknare. För tillståndspliktig verksamhet kontrolleras tillstånd från IVO samt eventuella tillsynsrapporter.

Utifrån resultatet av de kontroller som Spink genomför kan Spink besluta om att lägga till eller att inte lägga till en utförare, som kan komma att rekommenderas genom direktupphandling, i utförarregistret.

Sedan andra halvan av 2024 för Spink statistik över resultatet av de kontroller som Spink genomför av utförare inför tillägg i utförarregistret. Resultatet visar att 11 av 20 utförare inte godkändes i kontrollerna. Anledning till att en utförare inte godkänns för tillägg i utförarregistret efter kontroll kan exempelvis vara brister som framkommit vid tillsyn genomförd av IVO eller att bolaget saknar ekonomisk stabilitet, anmärkningar från revision eller saknar godkänd föreståndare i verksamheten.

3.2 Systematisk leverantörsuppföljning

Spinks systematiska leverantörsuppföljning avser privata utförare som används genom direktupphandling och består av följande delar:

- Basuppföljning
- Synpunktshantering
- Fördjupade kontroller inklusive händelsestyrda verksamhetsbesök

Inköps- och upphandlingsförvaltningen ansvarar för systematisk leverantörsuppföljning av utförare med ramavtal inklusive synpunktshantering. På anmodan av inköps- och upphandlingsförvaltningen kan Spink genomföra händelsestyrda verksamhetsbesök hos privata utförare med ramavtal.

Basuppföljning

Basuppföljning kallas den löpande kontroll och uppföljning som Spink genomför av utförare. Den innefattar mediabevakning, bevakning av kredit- och affärsinformation samt bevakning av återkallade tillstånd från IVO. Syftet med basuppföljningen är att upptäcka och hantera brister i ett så tidigt skede som möjligt. Basuppföljningen riktar sig i huvudsak emot privata utförare som Spink rekommenderar genom direktupphandling. Information som Spink erhåller via basuppföljningen kan resultera i att Spink genomför en fördjupad kontroll av verksamheten.

Synpunktshantering

Under 2024 inkom sammanlagt 43 synpunkter till Spink om berörd utförare i egen regi, utförare med IOP-avtal (Idéburet offentligt partnerskap) och utförare som använts genom direktupphandling. Socialt boende med stöd, konsulentstött familjehemsvård och bostad med särskild service var de insatser där flest synpunkter rapporterades.

Den mest frekvent använda kategorin under 2024 var *Synpunkt avseende dokumentation* som exempelvis handlar om att genomförandeplan inte upprättats eller att sammanfattningar inte skrivits enligt överenskommelse. Denna kategori följs av *Synpunkt avseende utförande av stöd* som exempelvis handlar om att överenskommen omfattning av stöd inte genomförts.

Majoriteten av inkomna synpunkter avslutas med kategorin *Kommunicerat och dokumenterat* som innebär att synpunkten kommunicerats till utföraren som har haft möjlighet att bemöta synpunkten och svaret har framförts till

synpunktslämnaren. Det är här ofta fråga om mindre allvarliga synpunkter men om flera liknande synpunkter inkommer avseende samma utförare kan det exempelvis leda till en fördjupad kontroll.

En synpunkt inom konsulentstött familjehemsvård resulterat i *rekommendationsstopp*. Rekommendationsstopp innebär att Spink inte längre tillfrågar och rekommenderar utföraren. Spink kan endast besluta om rekommendationsstopp för utförare som rekommenderas genom direktupphandling.

Fördjupade kontroller

Spink genomför så kallade fördjupade kontroller av privata utförare, i Spinks utförrregister, som Spink rekommenderar genom direktupphandling. Den fördjupande kontrollen ser olika ut beroende på anledning till kontroll och kan exempelvis innefatta kontroll av kredit- och affärsinformation, kontroll i rättsdatabas och/eller kontroll via IVO. Syftet med fördjupade kontroller är att säkerställa att de utförare som återfinns i Spinks utförrregister är av god kvalitet.

Spink och team kvalitet och kontrolls arbete med fördjupade kontroller startades upp efter halvårsskiftet och har resulterat i 24 genomförda kontroller. Av dessa har 15 kontroller resulterat i att utföraren pausats eller tagits bort från utförrregistret. En utförare som pausas eller tas bort från utförrregistret kommer inte att tillfrågas eller rekommenderas vid en placeringsförfrågan. I samband med fördjupade kontroller har fyra händelsestyrda verksamhetsbesök genomförts.

3.3 Uppföljning av HVB för barn och unga

I augusti 2024 presenterade Polismyndigheten en rapport om kopplingarna mellan leverantörer av HVB barn och unga och grov organiserad brottslighet. Med anledning av rapporten inledde inköps- och upphandlingsförvaltningen tillsammans med Spink en utökad extra uppföljning av ett urval av stadens leverantörer av HVB barn och unga. Detta parallellt med att IVO inledde en fördjupad tillsyn på området. Den utökade extra uppföljningen inom HVB barn och unga med anledning av Polismyndighetens rapport fortgår under 2025.

Vid årsskiftet 2024/25 hade inköps- och upphandlingsförvaltningen beslutat om tillfälligt beställningsstopp för tio ramavtalsleverantörer. Fem efter egen utredning och fem efter utredning av IVO. Spink hade vid samma tidpunkt beslutat att avpublicera tre leverantörer som används genom direktupphandling från utförrregistret. En efter egen utredning och två efter utredning av IVO. I samtliga fall är det brister i personlig lämplighet hos anställda i bolagen som föranlett besluten (kriminalitet). Totalt har IVO stängt ner 18 verksamheter under hösten 2024. Förvaltningarna har haft barn placerade hos några av de leverantörer vars avtal eller tillstånd stängts ner. I samtliga ärenden har omplacering skett så snart annan lämplig placering hittats.

3.4 Utvecklingsarbete systematisk leverantörsuppföljning

Kvalitetssäkring av systematisk leverantörsuppföljning

Under året har Spink arbetat med kompetensutveckling och kvalitetssäkring av processen för systematisk leverantörsuppföljning. Delar som arbetats med under året är att förtydliga vilka kontroller som ingår i den systematiska leverantörsuppföljningen, vad kontrollerna innefattar och för vilka avtalsområden. Det har bland annat resulterat i utvecklingen av arbetet med fördjupade kontroller. Utvecklingen av arbetet har skett i samverkan med bland annat inköps- och upphandlingsförvaltningen och har under hösten intensifierats i samband med Polismyndighetens rapport om kopplingarna mellan HVB-hem och organiserad brottslighet.

Under 2025 kommer arbetet med att kvalitetssäkra av den systematiska leverantörsuppföljningen att fortgå internt och i samverkan med andra. De rutiner och delvis nya arbetssätt som tagits fram inom avdelningen under 2024 kommer att implementeras vidare och justeras vid behov.

Nytt IT-stöd

Under 2025 planeras för införandet av nytt IT-stöd PRIIS (läs mer om PRIIS under rubrik 7). Införandet kommer att innebära ett utökat ansvar för Spink. Detta då Spink kommer att ansvara för alla registervård i systemet och för den systematiska leverantörsuppföljning av utförare som används genom direktupphandling i systemet för samtliga kommuner som använder IT-stödet. Samverkan kring bland annat systematisk leverantörsuppföljning kommer att startas upp med övriga kommuner som ingår i IT-stödet i början av 2025.

Samverkan systematisk leverantörsuppföljning

Det finns vidare flera utmaningar i arbetet med systematisk leverantörsuppföljning som Spink kommer att fortsätta att arbeta med under 2025. En utmaning är de begränsade möjligheterna att dela information mellan myndigheter, ett tydligt exempel är Polismyndigheten rapport där de HVB-hem som misstänkts ha kopplingar till organiserad brottslighet inte kunde delges kommunerna till följd av sekretess. Men även uppgifter som inte omfattas av sekretess kan vara besvärliga att tillgå då dessa inte finns samlade utan behöver begäras in från olika myndigheter. En annan utmaning är arbete med fördjupade kontroller i förhållande till andra myndigheters ansvarsområden och då framförallt IVO. För de allra flesta insatser som handläggs via Spink är IVO tillståndsgivande myndighet med tillsynsansvar över verksamheten. Samtidigt genomför Spink egna kontroller av verksamheterna, ett arbete som är tids- och resurskrävande. Då det saknas tydliga riktlinjer och arbetssätt, såväl nationellt som för staden, över vilka kontroller som kommunen ska genomföra i relation till statliga tillsynsmyndigheter för att förebygga och motverka välfärdsbrott finns det också risk att resurser nyttjas ineffektivt. Till exempel om flera kommuner och IVO samtidigt genomför granskningar av samma verksamhet. Det finns även en risk för att kommunen tar över eller kompenserar för ett tillsynsansvar som ligger på annan myndighet.

4 Stöd vid inköp

I Spinks uppdrag ingår att ge stöd till förvaltningarna i komplicerade inköpsärenden samt att stödja utvecklingen av inköpskompeten i förvaltningarna.

4.1 Stöd i komplicerade inköpsärenden

Ansvar för att ge stöd i komplicerade inköpsärenden ligger i huvudsak på Spinks jurist. Stödet ges företrädesvis till förvaltningarnas lokala inköpsamordnare men även till enhetschefer och enskilda socialsekreterare. Ärenden som hanteras berör exempelvis stöd vid direktupphandlingar, diverse inköpsfrågor eller tvister.

4.2 Stödja utveckling av inköpskompetens

Spink har tillsammans med lokala inköpsamordnare under året arbetat med att utveckla processen för direktupphandling. Bland annat har en rutin för anbudsförfarande vid direktupphandling och prisuppgifter i rekommendationer från Spink avseende direktupphandlingar tagits fram. Arbetet med att implementera rutin kommer att fortgå under 2025.

Spink har under året genomfört flera samverkansmöten med förvaltningarnas myndighetsutövande enheter och informerat om placeringsprocessen, synpunktshanteringen, utbud och avtal. Flera av besöken har genomförts tillsammans med lokala inköpsamordnare. Syftet med besöken är dels att informera om Spinks processer och vikten av följsamhet till dessa, dels att inhämta förvaltningarnas erfarenheter för att vidareutveckla arbetet.

4.3 Tjänsteköp via Proceedo

Spink har tillsammans med förvaltningarna drivit pilotprojekt *Tjänsteköp via Proceedo*. Målsättning med projektet har varit att utveckla och effektivisera processerna för beställning, uppföljning och fakturering. Spink har ansvarat för att samordna projektet. Avdelningschefsnätverket ekonomi har varit styrgrupp.

Projektet har nu utvärderats och utvärderingen har visat på fördelar men också nackdelar. I utvärderingen framkommer att både administratörer och chefer upplevt att arbetsbelastningen ökat, särskilt inom fakturahantering och uppföljning av beställningar. Då Proceedo inte är anpassat för tjänsteköp skapar hanteringsordningen manuellt merarbete med svårigheter inom bland annat ordermatchning och problem vid fakturering. Digital signering har också lyfts fram som ett alternativ som bedöms kunna ge samma resultat som tjänsteköp i Proceedo men utan de negativa konsekvenser som uppstått i projektet. Utifrån utvärderingens resultat har styrgruppen fattat beslut om att avsluta pilotprojektet.

Utifrån lärdomar från projektet kommer behov av utveckling av nuvarande systemstöd lyftas till inköps- och upphandlingsförvaltningen för omhändertagande i kommande upphandling av systemstöd. Andra lärdomar från projektet är vikten av att staden har likvärdiga beställningsprocesser och tydliga krav på information i fakturor till leverantörer.

4.4 Utvecklingsarbete stöd vid inköp

Utveckla process för direktupphandling

Spink, tillsammans med förvaltningarnas lokala inköpssamordnare, har påbörjat ett arbete med att ta fram en modell för rimlighetsbedömningar av dygnspris vid direktupphandlingar. Modellen är tänkt att utgå från ramavtalspris och slutpris vid direktupphandlingar. Metoder för praktisk hantering av modellen, exempelvis vilka priser som inte ska rekommenderas vidare i ett första steg, ska arbetas fram under året. Uppföljning av följsamhet till den i ovan stycke beskrivna rutinen för anbudsförfarande vid direktupphandling och prisuppgifter i rekommendationer från Spink avseende direktupphandlingar kommer också att följas upp under året.

Information om Spink till nyanställda och andra intressenter

Spink arbetar med att ta fram en introduktion för medarbetare i förvaltningarna om Spinks uppdrag utifrån överenskommelse avseende driften av Spink. Planeringen är att ge två till tre digitala informationstillfällen per år med anmälan via utbildningsprotalen. Informationstillfällena är ett komplement och ska inte ersätta Spinks arbete med besök på förvaltningarnas myndighetsutövande enheter som beskrivits ovan.

5 Behovsförsörjning

I Spinks uppdrag ingår att samordna förvaltningarnas behovsförsörjning. Det innebär att Spink följer efterfrågan av insatser och vid behov initierar förändringar av egen regi, ramavtal eller andra avtalsformer. Inom ramen för arbetet med behovsförsörjning ingår Spink i olika forum för samverkan. I Spinks uppdrag avseende behovsförsörjning ingår även att stödja förvaltningarna inför och under upphandling genom att exempelvis ta fram behovsanalyser och delta i avtalsgrupper. Processen sker i nära samverkan med inköps- och upphandlingsförvaltningen. Arbetet med behovsförsörjning är också sammankopplat med kategoristyrningen och framtagandet av kategoriplaner (se rubrik 6).

5.1 Dialog med utförare i egen regi

Spink har på olika sätt dialogmöten med utförare i egen regi. Syftet med mötena är samverkan omkring aktuella frågor samt att gemensamt verka för en god beläggning inom egen regi och följa att egen regi erbjuder insatser som motsvarar stadens behov.

Under 2024 har dialogmöten genomförts inom följande områden:

- HVB och stödboende barn och unga
- Socialt boende med stöd – lägenhetsboenden
- Socialt boende med stöd – Akut- och kollektiva boenden
- Nödbistandsboende
- Bostad med särskild service barn och vuxen, korttidsvistelse och korttidsboende

5.2 Leverantörsträffar utförare med ramavtal

Inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink anordnar tillsammans leverantörsträffar. Leverantörsträffarna har ingen kontrollerande funktion utan syftet är att skapa möjlighet för dialog, informationsutbyte samt att utveckla och förbättra samverkan mellan förvaltningarna och utförare med ramavtal. Samtliga utförare inom aktuellt avtalsområde med ramavtal bjuds in till leverantörsträffarna.

Inför 2024 har inköps- och upphandlingsförvaltningen tillsammans med Spink tagit fram en grundstruktur för leverantörsträffarna som följer ramavtalsperioden med uppstartsmöte inför nytt ramavtal samt två samverkansmöten under pågående avtalsperiod. Under 2023 genomfördes leverantörsträffar som hybridmöten och återkopplingen från dessa var att det var svårt för dem som deltog digitalt att följa mötet med de dialoger som pågick i det fysiska rummet. Utifrån ovan återkoppling har därför samtliga leverantörsträffar under året genomförts som digitala möten.

Under 2024 har ett uppstartsmöte inför nytt ramavtal genomförts för korttidsboende. Därutöver har tre leverantörsträffar med fokus på samverkan genomförts inom följande områden: HVB barn och unga, familjehemsvård barn och unga samt skyddat boende.

Under 2025 planeras för leverantörsträffar med utförare med ramavtal enligt den struktur som Spink och inköps- och upphandlingsförvaltningen gemensamt arbetat fram. Utvärdering kommer att ske under 2026.

5.3 Stöd inför och under upphandling

Analysunderlag inför upphandling ramavtal

Under året har Spink genomfört tre analysuppdrag inför kommande ramavtalsupphandlingar. Detta avseende insatserna stödboende, familjehemsvård barn och unga samt behandlingsinsatser vuxen. Med grund i analysuppdragen, och efter beslut i kategoriråd, har upphandlingsuppdrag överlämnats till inköps- och upphandlingsförvaltningen.

Medverkan i avtalsgrupp

Medarbetare på Spink har under året deltagit i avtalsgrupp rörande insatserna korttidsboende, socialt boende med stöd, stödinsats bostad först och stödboende.

Dialog idéburen välfärd inför upphandling

Inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink har en gemensam hanteringsordning för att omhänderta möjligheterna att helt eller delvis reservera upphandling för idéburna organisationer. Hanteringsordningen innebär att inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink inför varje kommande upphandling tar ställning till om det finns möjligheter att helt eller delvis reservera upphandling för idéburna organisationer och om det bedöms möjligt kalla de idéburna organisationer som verkar inom välfärdsområdet i Göteborg till ett dialogmöte. Utifrån vad som framkommer under mötet tar sedan inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink fram ett förslag till beslut om reserverad upphandling bör genomföras eller ej. Kategoriråd är beslutsfattare.

Under 2024 har ett dialogmöte genomförts avseende insatserna socialt boende med stöd och stödinsats bostad först. Utifrån dialogmötet och de förhandsbesked som lämnades beslutade kategoriråd om reservation för två områden i kommande upphandling: stödinsats bostad först och socialt boende med stöd – delområde förstärkt kollektivt boende. Upphandling är genomförd och nytt ramavtal gäller från och med 1 april 2025. För stödinsats bostad först finns tre leverantörer från idéburen sektor och för socialt boende med stöd – delområde förstärkt kollektivt boende en leverantör från idéburen sektor.

Upphandling av nya ramavtal är pågående för insatserna stödboende och behandlingsinsatser vuxen. Under 2025 kommer också upphandling av nya ramavtal startas upp för insatserna familjehemsvård barn och unga, HVB barn

och unga, öppenvård barn och unga och korttidsvistelse. Framtagen hanteringsordning avseende dialog med idéburen välfärd kommer att följas.

5.4 Utvecklingsarbete behovsförsörjning

Analysunderlag inför upphandling ramavtal och avtalsstrategier

Inköps- och upphandlingsförvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram avtalsstrategier per ramavtalsområde. Strategierna har en långsiktig tidshorisont och syftar bland annat till att konkretisera strategisk styrning och mål och ska utgöra ett underlag för kommande upphandlingar inom avtalsområdet. Inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink har påbörjat en översyn av hur avtalsstrategierna förhåller sig till de analysuppdrag som Spink genomför inför upphandling för att säkerställa att arbetet med avtalsstrategierna och analysuppdragen sker resurseffektivt.

Under året kommer Spink att genomföra analysuppdrag för insatserna HVB barn och unga, öppenvård barn och unga samt korttidsvistelse.

6 Kategoristyrning

Göteborgs Stad har sedan 2018 arbetat med kategoristyrning. Ett kategoristyrkt arbetssätt handlar om att hitta bästa sättet att försörja ett behov och hitta rätt mix av internt arbete och köpta varor/tjänster/insatser för att stödja uppfyllandet av stadens målsättningar. I arbetet med kategoristyrning tas en kategoriplan fram. Kategoriplanen innehåller en nulägesanalys och utifrån denna utformas mål för arbetet samt en handlingsplan med strategier och aktiviteter för att uppnå planens mål. Handlingsplanens aktiviteter kan omfatta exempelvis upphandlingsaktiviteter, analysuppdrag och utvecklingsaktiviteter. Kategoriplanen kan beskrivas som en långsiktig behovsförsörjningsplan som tydliggör vilka insatser som krävs för att möta behoven inom aktuellt kategoriområde.

Spink samordnar stadens arbete med kategoristyrning inom IFO-FH och inom området finns tre kategoriplaner: Barn och unga, Vuxen och Funktionsstöd. Planen för funktionsstöd antogs 2022 och har reviderats inför 2025. Kategoriplan vuxen och kategoriplan barn och unga antogs under 2023.

Styrgrupp för kategoriarbetet är kategoriråd och det finns ett råd för funktionsstöd och ett råd för barn och unga och vuxen. Kategoriråd för funktionsstöd består av förvaltningsledning för funktionsstöd samt representanter från Spink och inköps- och upphandlingsförvaltningen. Kategoriråd för vuxen och barn och unga består av förvaltningsdirektör för respektive socialförvaltning samt representanter från Spink och inköps- och upphandlingsförvaltningen. Spink ansvarar för att samordna de två råden vid behov.

Kategoriplanerna har under året bidragit till att till att identifiera stadens gemensamma utvecklingsbehov. Handlingsplanerna ger en tydlig riktning för det framtida arbetet och skapar en strukturerad grund för ansvarstagande och uppföljning. Genom planerna och det arbete som omger dem möjliggörs gemensamma beslut om mål och inriktning. En viktig lärdom är att en väl förankrad hanteringsordning och tydlig struktur är avgörande för att handlingsplanerna ska få önskad effekt i genomförandet av aktiviteter. Behovet av att arbeta med målgrupper som berör flera kategoriområden är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde.

Stadens budget 2025 innehåller flera uppdrag med bäring på kategoriplanerna. Ett exempel är att socialnämnd Sydväst får i uppdrag att i samverkan med övriga socialnämnder inrätta fler HVB hem i egen regi och att socialnämnderna får i uppdrag att ta fram och implementera rutiner för intern utlåning av jourhem och familjehem mellan socialnämnderna. I kategoriplanernas handlingsplaner finns aktiviteter som omhändertar dessa uppdrag.

Utöver ny socialtjänstlag från 1 juli 2025 pågår nationellt flera offentliga utredningar samt lagförslag inom socialtjänsten som kan komma att påverka kategoristyrningen inom IFO-FH framöver, så som SOU 2023:5 *Från delar till helhet – tvångsvård som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja* och SOU 2023:66 *För barn och unga i samhällets vård*.

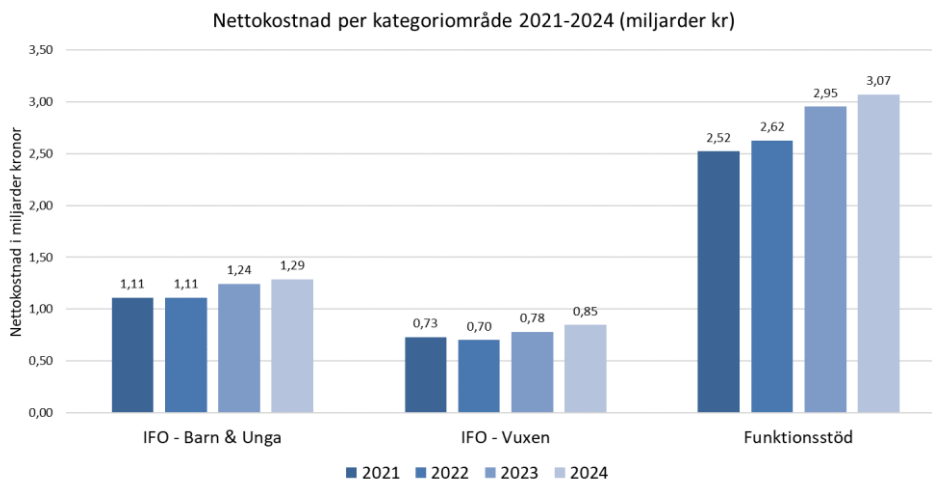
6.1 Kostnadsutveckling per kategoriområde

Kostnaderna som redovisas i diagrammet nedan avser förvaltningarnas nettokostnader (samtliga kostnader och intäkter) exklusive overheadpåslag, för perioden 2021 till 2024.

Inom kategoriområde IFO Barn och unga ökade nettokostnaderna med fyra procent mellan 2023 och 2024 (49 mnkr). Nettokostnaderna ökade inom samtliga insatser men den största ökningen återfinns inom institutionsvård och öppenvård.

Inom kategoriområde IFO Vuxen ökade nettokostnaderna med nio procent mellan 2023 och 2024 (70 mnkr), i huvudsak på grund av ökade nettokostnader för socialt boende med stöd, skyddat boende och öppna insatser. Kostnaderna för försörjningsstöd ingår inte i sammanställningen.

Inom kategoriområde funktionsstöd ökade nettokostnaden fyra procent mellan 2023 och 2024 (117 mnkr). De ökade nettokostnaderna finns inom bostad med särskild service (BmSS) vuxen och korttidsboende medan nettokostnaden minskade inom övriga insatsområden i förhållande till 2023.

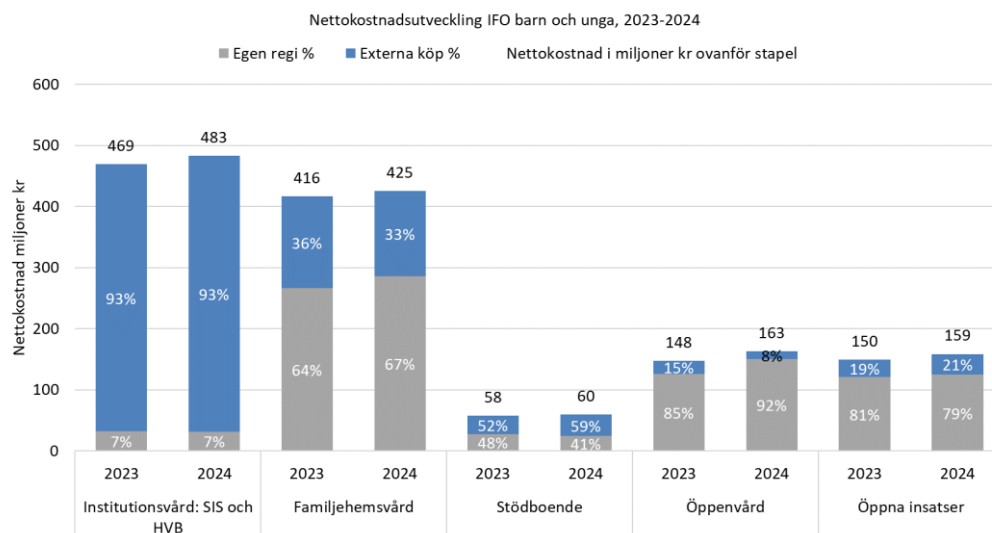

Nettokostnad: Nekkus, exkl OH

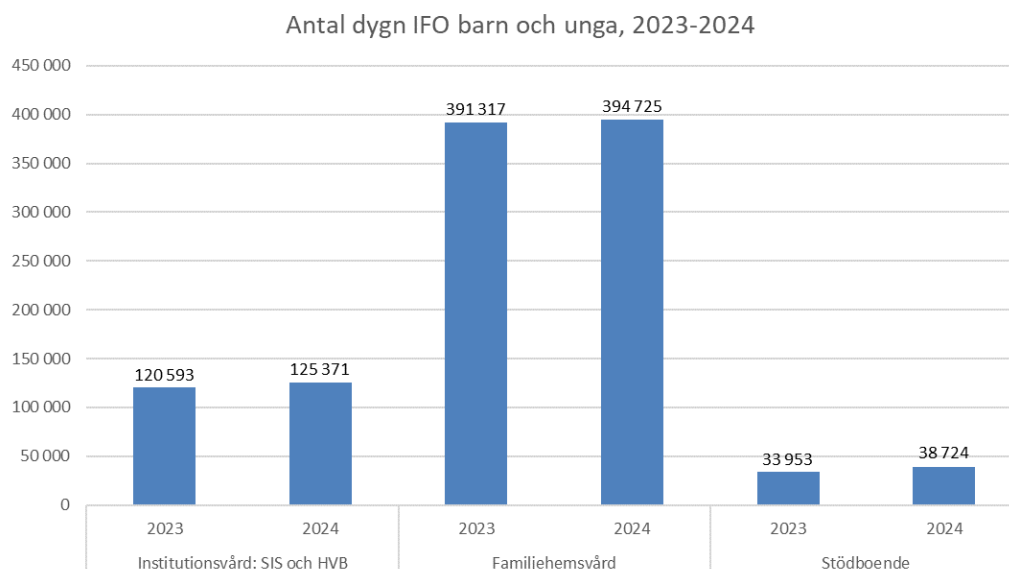
6.2 Kategoriområde IFO Barn och unga

I kategoriområde IFO Barn och unga ingår delkategorierna institutionsvård, familjehemsvård, stödboende, biståndsbedömd öppenvård samt öppna insatser (insatser utan behovsprövning). Nettokostnaden totalt för kategoriområdet ökade med fyra procent mellan 2023 och 2024 (49 mnkr).

Nedan följer två diagram, ett för nettokostnad per insats och ett diagram för antal dygn per insats som avser dygnsvård. Detta för att sätta kostnaderna i ett sammanhang.

Källa: Nekksus, exkl OH. Inom öppna insatser ingår bidrag till civilsamhället i det gråa fältet "externa köp". För 2023 uppgick dessa bidrag till 18,6 mnkr och för 2024 uppgick det till 19,1 mnkr. Procentuell andel egen regi/externa köp beräknas på bruttokostnaden och kan därför inte relateras direkt till nettokostnaden som utgör staplarna i diagrammet. Beräkningen är genomförd på en övergripande nivå utifrån bruttoutfallet i Nekksus, med hänsyn till internt köp och sälj. Underlaget har inte analyserats på detaljnivå och har heller inte validerats av respektive förvaltning, procentsatserna får därför betraktas som ungefärliga

Källa: Treserva beslutsstöd

Tabellen redovisar antal placeringsdygn för respektive insats för åren 2023 och 2024. Det har skett en ökning av placeringsdygn inom samtliga insatser som redovisas.

Institutionsvård

Nettokostnaden för institutionsvård, som består av SiS och HVB, ökade med tre procent (14 mnkr) från att mellan 2022 och 2023 ökat med 19 procent (75 mnkr). Antal dygn för institutionsvården har ökat med fyra procent 2024 i förhållande till 2023. Fördelningen av kostnaden mellan externa leverantörer och interna utförare är oförändrad mellan åren. En orsak till ökade kostnader för institutionsvård är platsbristen på SiS. Det har lett till att förvaltningar har fått placera barn och unga i HVB och med förstärkta insatser som varit kostsamma. En annan orsak till ökad kostnad är att ett antal akuta omplaceringar har gjorts efter det att ett flertal HVB har fått stängas ner efter granskning utifrån Polismyndighetens rapport om oegentligheter inom flera verksamheter. Samtidigt har staden gjort satsningar på öppenvård internt i syfte att förebygga placering för att minska institutionsvården, vilket tycks ha gett resultat i vissa förvaltningar.

Familjehemsvård

Nettokostnaden för familjehemsvård ökade med 2,2 procent (9 mnkr) mellan 2023 och 2024. I nettokostnaden för familjehemsvård räknas även vårdnadsöverflyttningar in. Antal dygn för familjehemsvård har ökat marginellt, cirka 0,9 procent. Ökningen av nettokostnad tyder på dyrare placeringar. Andelen dygn i egen regi har ökat under 2024 och även antal dygn för vårdnadsöverflyttade barn och unga. Det visas i fördelning av kostnaden mellan egen regi och externa leverantörer där egen regi ökat med tre procentenheter 2024.

Stödboende

Nettokostnaden för stödboende har ökat med 3,4 procent (2 mnkr) och antal dygn har ökat med 14,1 procent. Andelen kostnad i egen regi är 41 procent 2024 jämfört med 48 procent 2023. Stödboende är en mindre kostsam insats förhållande till HVB och det ramavtal staden har är väl fungerande. En orsak till att kostnaden inte har ökat i samma takt som antal dygn kan vara att egen regi har minskat på platser vilket gjort att beläggningen ökat och kostnader för tomgång minskat.

Öppenvård och Öppna insatser

Biståndsbedömd öppenvård samt öppna insatser ökade mellan 2023 och 2024 med 10,1 procent (15 mnkr) respektive sex procent (9 mnkr). Förvaltningarna har under 2024 gjort satsningar på att utöka öppenvård i egen regi vilket resulterat i att de anställt fler medarbetare som kan verkställa besluten. Detta kan delvis förklara den ökning av nettokostnad som visas. Öppenvård och öppna insatser är inte dygnsvård vilket gör att det inte går att titta på antal dygn likt HVB och familjehem för att se om en förändring skett, dock visar statistik att fler unika individer har fått behovsprövade beslut om öppenvård 2024 än 2023.

Uppföljning handlingsplan inom kategoriplan barn och unga

Kategoriplan barn och unga antogs den 31 augusti 2023. Kategoriplanen består av en nulägesanalys som är baserad på utfall till och med år 2022, strategier och en handlingsplan. Handlingsplanen innehåller utvecklings- och upphandlingsaktiviteter som tillsammans ska leda till att kategoriplanens målsättningar uppnås.

Under 2024 har samtliga aktiviteter i handlingsplanen status *påbörjats* eller *avslutats*. Inom målområdena har totalt nio av 23 aktiviteter avslutats. En aktivitet bedöms klar när det finns en struktur för fortsatt hantering och uppföljning i ordinarie verksamhet alternativt när aktiviteterna är genomförda.

Arbetet med upphandlings- och utvecklingsaktiviteter har fortgått under året. Utifrån uppföljningen ovan kan konstateras en positiv rörelse i form av ökad andel öppenvård barn och unga och familjehemsvård som utförs i egen regi. Uppföljningen av handlingsplanens aktiviteter visar också en tydlig framdrift i aktiviteter som pågår för att utöka antalet HVB i egen regi.

Målområdet *Ökad styrning, kontroll och uppföljning* består av fem strategier och innefattar tio aktiviteter. Två aktiviteter är avslutade. I arbetet med aktiviteterna *Fler HVB i egen regi* och *Säkerställa ändamålsenlig organisering av befintliga HVB och stödboenden i egen regi* har flera framsteg gjorts. Bland annat har förprojektering startats upp för inhyrning av lokaler för drift av två HVB i egen regi. En arbetsgrupp har startats upp tillsammans med förvaltningen för funktionsstöd och Västra Götalandsregionen med syfte att skapa tvärprofessionella team och möta barn med komplexa behov på boendet de befinner sig på. Vidare har kategorirådet fattat beslut om att gå vidare med en fördjupad utredning av förslag till samorganisering av HVB och stödboende barn och unga i egen regi. Målet med utredningen är ett underlag för beslut om samorganisering eller ej samt vid en samorganisering vilken förvaltning som lämpligen får organisatoriskt ansvar för den samorganiserade verksamheten.

Inom ramen för enhetschefnätverket barm och unga pågår arbete med flera av aktiviteterna. I den del av aktiviteten *Stärka och utveckla arbetet med familjehem i egen regi* som ska omhänderta *stöd till familjehem* pågår ett arbete med en kartläggning av vad det finns för kunskap kring behov av stöd för att förhindra oplanerade avbrott. Det pågår även en kartläggning av vad som görs i förvaltningarna idag. Under 2025 kommer en studie att genomföras tillsammans med FOU vilken syftar till att ge en bättre bild av vad förvaltningarna behöver förstärka och vilket stöd som behöver ges för att en placering i familjehem ska lyckas.

Under målområde *Sund konkurrens* finns tre strategier och sex aktiviteter. Samtliga aktiviteter är avslutade. Syftet med aktiviteterna är bland annat att säkerställa att förvaltningarna samarbetar med leverantörer som verkar för sund konkurrens. Aktiviteterna leder också till bättre kvalitet vid upphandling då analysuppdrag genomförs inför upphandling av respektive insats. Förvaltningarna har nu, tillsammans med inköps- och upphandlingsförvaltningen, en rutin för hur dialogen med idéburna organisationer kring möjligheten att

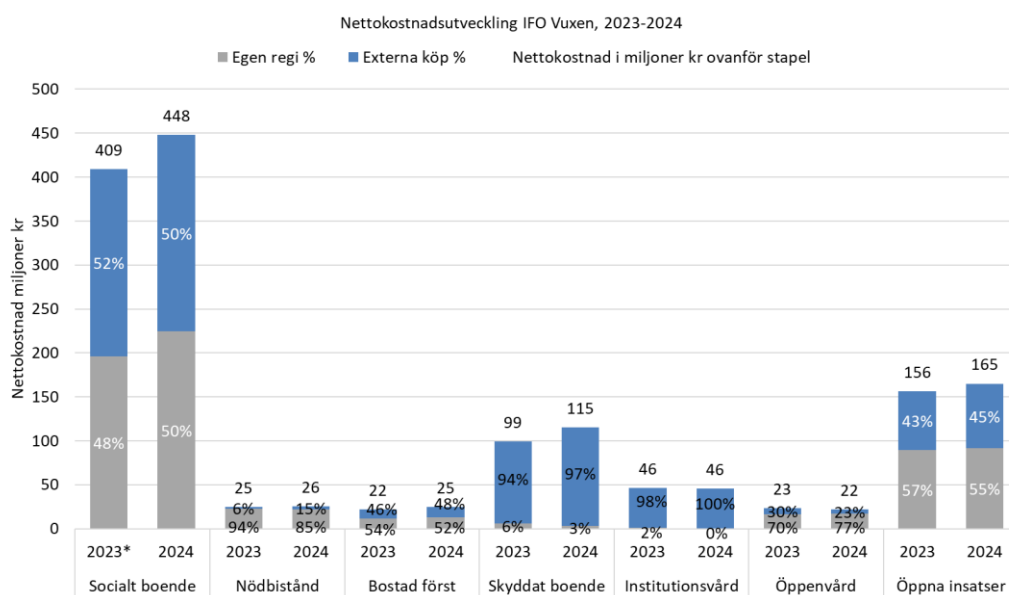
reservera hela eller delar av en upphandling ska genomföras inför en upphandling samt uppmärksamma nya sätt att upphandla.

Målområdet *Sänkt totalkostnad* omfattar fyra strategier och sju aktiviteter varav en aktivitet är avslutad. Aktiviteterna i målområdet ska generera att förvaltningarna arbetar rättssäkert och effektivt i sina processer samt erbjuda likvärdiga insatser. I temagrupperna *kvalitativt utbud* och *1:a linjen* inom ramen för enhetschefsnätverket barn och unga har det gjorts kartläggningar av de insatser staden gör inom öppenvård både med behovsprövning (biståndsbedömd öppenvård) samt insatser som ges på service, det vill säga utan behovsprövning. Kartläggningarna är också ett förarbete i omställningen till ny socialtjänstlag där staden ska se över vilka insatser staden bör erbjuda utan behovsprövning.

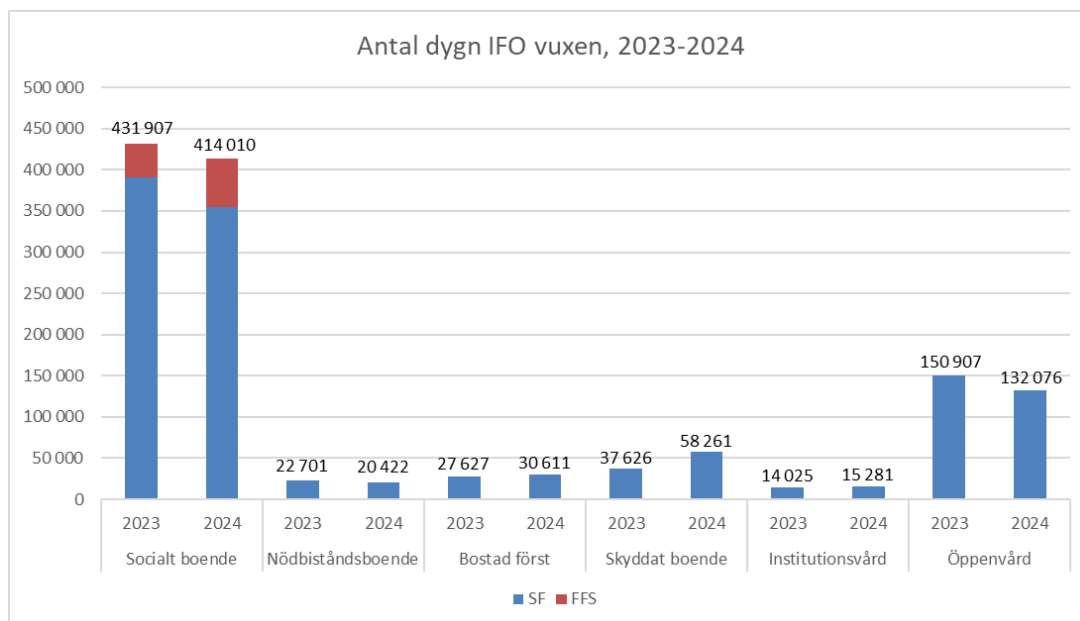
6.3 Kategoriområde IFO Vuxen

I kategoriområde vuxen ingår delkategorierna socialt boende med stöd, nödbistånd, bostad först, skyddat boende, institutionsvård, biståndsbedömd öppenvård samt öppna insatser (ej biståndsbedömda). Nettokostnaden inom kategoriområdet ökade med nio procent mellan 2023 och 2024 (70 mnkr).

Nedan följer två diagram, ett för nettokostnad per insats och ett diagram för antal dygn per insats som avser dygnsvård. Detta för att sätta kostnaderna i ett sammanhang.

Nettokostnad: Nekksus, exkl OH. Inom öppna insatser ingår bidrag till civilsamhället i det gråa fältet "externa köp". För 2023 uppgick dessa bidrag till 61,8 mnkr och för 2024 uppgick det till 66,5 mnkr. Procentuell andel egen regi/externa köp beräknas på bruttokostnaden och kan därför inte relateras direkt till nettokostnaden som utgör staplarna i diagrammet. Beräkningen är genomförd på en övergripande nivå utifrån bruttoutfallet i Nekksus, med hänsyn till internt köp och sälj. Underlaget har inte analyserats på detaljnivå och har heller inte validerats av respektive förvaltning, procentsatserna får därför betraktas som ungefärliga.

Källa: Treserva beslutsstöd

Tabellen redovisar antal placeringsdygn för respektive insats för åren 2023 och 2024. Det har skett en minskning av placeringsdygnen inom socialt boende med stöd, nödbiståndsboende och öppenvård. Det har skett en ökning av placeringsdygn inom bostad först, skyddat boende och institutionsvård.

Socialt boende med stöd

Nettokostnaderna för socialt boende ökade från 409 miljoner kronor år 2023 till 448 miljoner kronor år 2024. Jämförelsen mellan åren påverkas av förändringar i konteringen. År 2023 bokfördes kostnader för korttidsboende och socialt boende med stöd tillsammans under socialt boende för socialförvaltningarna, vilket separerades under 2024. Vidare bokförde förvaltningen för funktionsstöd sina kostnader för socialt boende som annat boende 2023, men gick över till att bokföra dessa som socialt boende 2024. Förvaltningen för funktionsstöd har minskat sina kostnader för annat boende 2024 jämfört med 2023 samtidigt som förvaltningens kostnader för socialt boende har ökat. Socialförvaltningarna har under samma period minskat sina kostnader för socialt boende samtidigt som förvaltningarnas kostnader för korttidsboende har ökat.

Placeringsdygnen har minskat med nio procent 2024 jämfört med 2023 inom socialförvaltningarna. Minskningen kan bland annat förklaras av att det från och med 1 januari 2024 finns en ny beslutstyp för korttidsboende. Innan dess fattades beslut om socialt boende som sedan verkställdes med placering i korttidsboende. Inom förvaltningen för funktionsstöd har placeringsdygnen för socialt boende med stöd ökat med 46 procent för samma period.

Andelen socialt boende som utförs i egen regi har ökat med två procentenheter, från 48 till 50 procent, 2024 jämfört med 2023. Att socialförvaltningarnas placeringar i korttidsboende konterades som socialt boende under 2023 kan ha påverkat fördelningen då korttidsboende endast finns i extern regi.

Nödbiståndsboende

Nettokostnaden för nödbiståndsboende har ökat med en miljon, från 25 till 26 miljoner kronor 2024 jämfört med 2023. Samtidigt har placeringsdygnet minskat med tio procent till ungefär 20 500 dygn och antal unika personer har minskat med nio procent. Utifrån detta kan konstateras att kostnadsökningen inte beror på en volymökning utan på ett ökat snittpris per dygn. Fördelningen mellan egen regi och extern regi har förändrats med en minskning av andelen i egen regi från 94 till 85 procent. Alla externa placeringar är direktupphandlingar eftersom det inte finns ett ramavtal för insatsen.

Bostad först

Nettokostnaden för bostad först ökade med 14 procent (3 mnkr) och placeringsdygnet ökade med 11 procent 2024 jämfört med 2023. Fördelningen mellan egen regi och utförare med ramavtal har förändrats något mellan åren med en minskning med två procentenheter för egenregi (från 48 procent till 46 procent). Detta i linje med beslutad fördelning av nya uppdrag inom Bostad först (50 procent till egen regi, 50 procent till externa/idéburna utförare). Antal unika personer med insatsen har ökat från 119 personer 2023 till 133 personer 2024, vilket är en positiv rörelse utifrån kategoriplanens inriktning att öka antalet personer med insatsen bostad först.

Skyddat boende

Från och 1 april 2024 har placerade barn inom skyddat boende egna beslut i Treserva, vilket förklarar en del av ökningen av antal placeringsdygn (cirka 15 000 dygn). Utöver barnens beslut har det skett en ökning av vuxnas placeringsdygn med cirka två procent (cirka 6000 dygn). Kostnaderna ökade med 16 procent (16 mnkr) mellan jämförelseåren.

Öppenvård och institutionsvård

Både nettokostnader och placeringsdygn inom öppenvård har minskat mellan 2023 och 2024. Placeringsdygnet har minskat med 12 procent och kostnaderna med fyra procent. När det gäller unika personer med insats har en minskning skett med fem procent från cirka 870 till 820 personer. Öppenvården genomförs till 77 procent i egenregi 2024 jämfört med 70 procent 2023.

Nettokostnaden för institutionsvård uppgår under 2024 till 46 miljoner kronor. Placeringsdygnet inom institutionsvården har ökat med nio procent samtidigt som nettokostnaderna och antal unika personer med insats är oförändrade. All placering i institutionsvård sker i extern regi.

Öppna insatser

Nettokostnaden för de öppna insatserna har ökat mellan jämförelseåren med sex procent från 156 till 165 miljoner kronor.

Uppföljning handlingsplan inom kategoriplan vuxen

Kategoriplan vuxen antogs i kategorirådet i april 2023. Kategoriplanen består av en nulägesanalys som är baserad på utfall till och med år 2021, strategier och en handlingsplan. Handlingsplanen innehåller analys-, utvecklings- och upphandlingsaktiviteter som tillsammans ska leda till att kategoriplanens målsättningar uppnås.

Sedan kategoriplanen antogs har aktiviteter i handlingsplanen både påbörjats och avslutats. Inom målområdena har totalt 18 av 46 aktiviteter (ca 40 procent) hittills avslutats och fler förväntas avslutas i början av 2025. En aktivitet bedöms klar när det finns en struktur för fortsatt hantering och uppföljning i ordinarie verksamhet alternativt när aktiviteten är genomförd. Vissa aktiviteter med nära koppling till varandra har slagits samman.

Målområdet *Ökad styrning, kontroll och uppföljning* innehåller 20 aktiviteter fördelade under fyra strategier. Åtta av aktiviteterna är avslutade, nio pågår och tre har inte påbörjats ännu. De aktiviteter som är pågående omhändertas av olika enheter och nätverk i staden med ansvar av deltagare i kategoriteam.

Målområdet *Sund konkurrens* innehåller 14 aktiviteter fördelade under fyra strategier. Tio av aktiviteterna har avslutats och fyra är pågående. Målområdet *Sänkt totalkostnad* innehåller 12 aktiviteter fördelade under fem strategier. Åtta av aktiviteterna är pågående och 4 har ännu inte påbörjats.

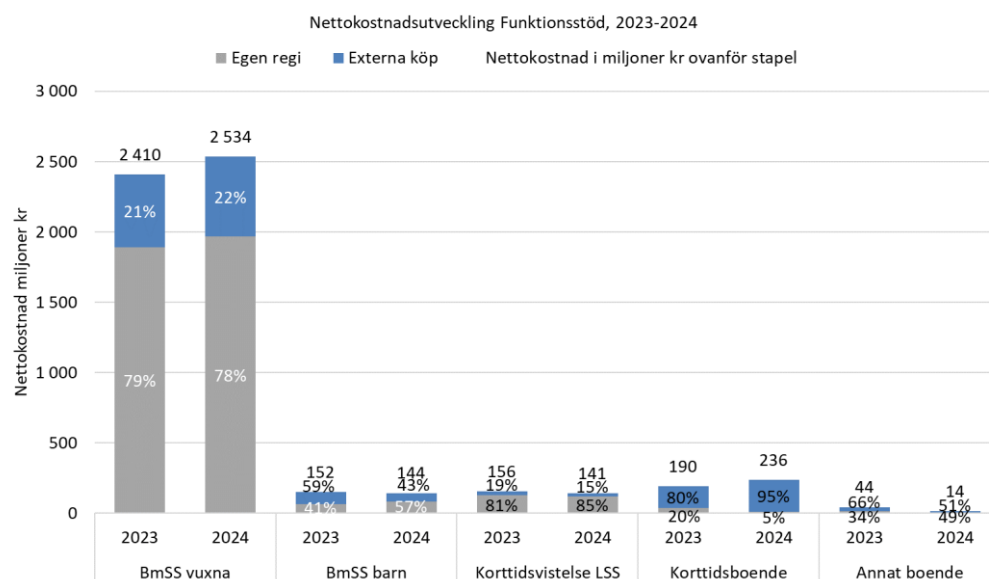
Under året har bland annat ett arbete med att utveckla socialt boende med stöd i egen regi varit i fokus genom att ett verkställighetsuppdrag har tagits fram för vad som ska utföras inom insatserna Socialt boende med stöd, bostad först och nödbistånd i egen regi. En volymprognos för insatserna inom hemlöshetsområdet har tagits fram som lyfter en önskvärd utveckling från att minska socialt boende med stöd och öka bostad först. Volymprognosen kommer att följas upp årsvis framöver. Under 2024 genomfördes två reserverade upphandlingar för insatserna bostad först och delområdet förstärkt kollektivt boende inom socialt boende med stöd.

Ett informationsmaterial som beskriver uppföljningen av aktiviteterna i handlingsplanen har kommunicerats ut till enheterna via kategoriteamet samt enhetschefsnätverket.

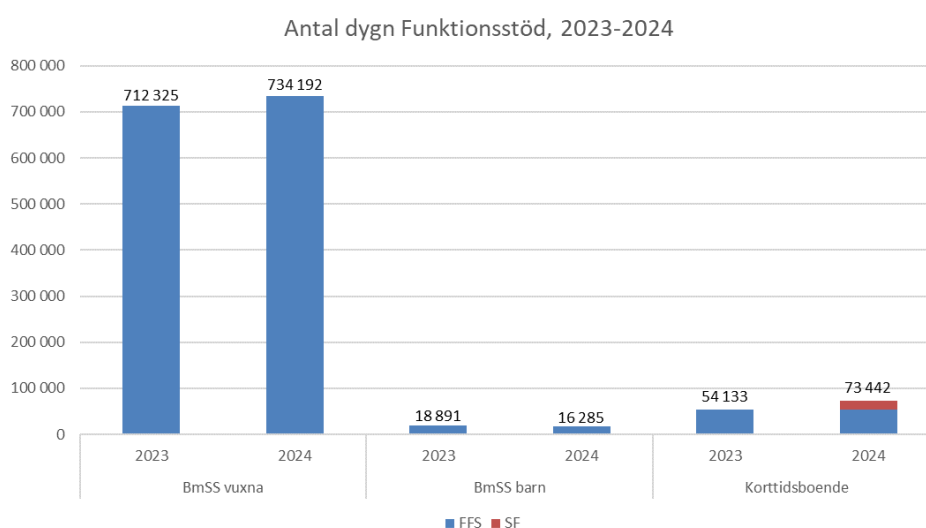
6.4 Kategoriområde Funktionsstöd

I kategoriområde Funktionsstöd ingår delkategorierna BmSS vuxen, BmSS barn, korttidsvistelse samt korttidsboende. Nettokostnaden totalt för kategoriområdet ökade med fyra procent mellan 2023 och 2024 (117 mnkr).

Nedan följer två diagram, ett för nettokostnad per insats och ett diagram för antal dygn per insats som avser dygnsvård. Detta för att sätta kostnaderna i ett sammanhang.

Källa: Nekksus, exkl OH. Procentuell andel egen regi/externa köp beräknas på bruttokostnaden och kan därför inte relateras direkt till nettokostnaden som utgör staplarna i diagrammet. Beräkningen är genomförd på en övergripande nivå utifrån bruttoutfallet i Nekksus, med hänsyn till internt köp och sälj. Underlaget har inte analyserats på detaljnivå och har heller inte validerats av respektive förvaltning, procentsatserna får därför betraktas som ungefärliga.

Källa: Treserva beslutsstöd

Tabellen redovisar antal placeringsdygn för respektive insats för åren 2023 och 2024. Det har skett en ökning av placeringsdygn inom BmSS vuxen och korttidsboende och en minskning av placeringsdygna inom BmSS barn.

BmSS vuxen och barn

Nettokostnaden för BmSS vuxen ökade mellan 2023 och 2024 med 5,1 procent (124 mnkr) samtidigt som nettokostnaden för BmSS barn minskade med 5,3 procent (8 mnkr). Antalet personer med BmSS vuxen har en ökande trend med fler placeringsdygn 2024 än 2023 medan antalet personer med BmSS barn har en minskande trend med färre placeringsdygn 2024 i förhållande till 2023. BmSS bedrivs till stor del i egen regi. Under 2024 har fem nya enheter med sammanlagt 36 platser etablerats. Ytterligare sex lägenheter har därutöver tillkommit genom utökning av antal platser i befintliga BmSS, samtidigt har tio lägenheter avvecklats vilket ger en nettoökning med 32 lägenheter i egen regi. Fördelningen köp av bruttokostnad är samma mellan 2023 och 2024 för BmSS vuxen, för BmSS barn har andelen ökat i egen regi från 41 procent 2023 till 57 procent 2024.

Korttidsvistelse

Nettokostnaden för korttidsvistelse minskade med 9,6 procent (15 mnkr) 2024 i förhållande till 2023. Den 1 oktober 2024 hade 422 personer ett verkställt beslut om korttidsvistelse från förvaltningen för funktionsstöd. Sett över en längre tidsperiod har insatsen (i antal personer) en nedåtgående trend. Antal dygn redovisas inte för insatsen då det inte är möjligt att ta ut säkerställda siffror med nuvarande beslutsstöd.

I redovisning av nettokostnad ingår ej kostnader från de fyra socialförvaltningarna. Detta då kostnader för läger konteras som öppenvård inom socialförvaltningarna och därmed inte går att särskilja från övrig öppenvård.

Korttidsboende

Nettokostnaden för korttidsboende ökade med 24,2 procent (46 mnkr) 2024 i förhållande till 2023. De fyra socialförvaltningarnas kostnader och antal dygn för insatsen har fram till och med 2023 redovisats som socialt boende med stöd. Den ökning som syns 2024, både vad gäller kostnader och antal dygn, härrör därför framförallt till förändrad redovisning. Nettokostnaden var för de fyra socialförvaltningarna 48 mnkr och tillsammans stod de för ca 20 000 dygn 2024. Nettokostnad och antal dygn var för förvaltningen för funktionsstöd i princip oförändrade mellan 2023 och 2024.

Den förändrade redovisningen påverkar också fördelningen av bruttokostnad för köp där andelen av egen regi minskat från 20 procent 2023 till fem procent 2024. Inom insatsen finns ett korttidsboende i egen regi, i princip alla korttidsboende som socialförvaltningarna beslutar om verkställs genom externa köp.

Annat boende

Annat boende inrättades som en egen verksamhetskod 2022, i huvudsak för att kunna särskilja köpen av socialt boende med stöd, vilket tidigare år konterades

som korttidsboende. Från och med 2024 har förvaltningen för funktionsstöd infört andra verksamhetskoder för socialt boende med stöd vilket förklarar den minskade nettokostnaden för Annat boende. Kostnader för insatsen socialt boende med stöd som förvaltningen för funktionsstöd haft under 2024 redovisas under kategoriområde vuxen.

Uppföljning handlingsplan inom kategoriplan funktionsstöd

Inför 2024 togs en ny mötesstruktur fram för arbetet med kategoristyrning inom förvaltningen för funktionsstöd. Två så kallade samordningsgrupper, en för behovsförsörjning vuxen och en för behovsförsörjning barn och unga inrättades. Samordningsgrupperna består av olika professioner inom förvaltningen för funktionsstöd samt kategoriledare på Spink. Under året har samordningsgrupperna bland annat arbetat med uppföljning av kategoriplanens aktiviteter och revidering av planen inför 2025.

Åtta aktiviteter inom målområdet *Ökad styrning, kontroll och uppföljning* har under året bedömts som slutförda, ett exempel är att säkerställa arbetet med materialet för Bo rätt (Ja tack rutinen). Inom målområdet *Sund konkurrens* har samtliga sex aktiviteter bedömts som slutförda, ett exempel är att ta fram en hanteringsordning för omhändertagande av möjligheten att reservera upphandling för idéburen välfärd. För målområdet *Sänkt totalkostnad* har två aktiviteter bedömts som slutförda, ett exempel är att utöka antalet platser inom korttidsboende egen regi. Ytterligare nio aktiviteter har bedömts som pågående.

Under hösten har samordningsgrupperna arbetat med att revidera planen inför 2025. Nulägesanalys som bland annat innefattar en kostnadsanalys och behovsanalys per insats har uppdaterats och handlingsplan med strategier och aktiviteter reviderats. Nulägesanalysen visar att cirka 80 procent av förvaltningen för funktionsstöds verksamhet bedrivs i egen regi och att det finns en hög ramavtalsstrohet vid köp av insats. Arbetet med utveckling av insatser i egen regi behöver fortsätta för att möta barn och vuxnas behov, det handlar bland annat om ändamålsenliga lokaler och kompetensförsörjning. Utifrån olika förutsättningar så som ej verkställda beslut, ökade volymer och brist på tillgång till lämpliga lokaler är bedömningen att det fortsatt kommer finnas behov av att komplettera egen regi med köp. Revideringar har gjorts avseende målområden för att fånga in behovsförsörjningsperspektivet och tidigare målområde *Sänkt totalkostnad* har ersatts med målområdet *Rätt insats till rätt kostnad*. Antalet strategier har minskats ned från tio till fem för att göra planen mer överskådlig. Utifrån nulägesanalys och kvarvarande nio pågående aktiviteter har slutligen 14 aktiviteter formulerats.

Arbetet med uppföljning av pågående kategoriplan och revidering av plan har under året förankrats av i kategoriteam och beslut har fattats i kategoriråd. Den samlade bilden är att arbete med kategoriplan i den nya strukturen med samordningsgrupper har lett till framdrift i arbetet.

7 Utveckling IT-stöd

Under 2022 fattade socialchefsnätverket för Göteborgsregionen (GR) beslut om ett treårigt projekt (2023 till 2025) med syfte att utveckla ett gemensamt IT-stöd för leverantörsregister, placering och leverantörsuppföljning. Spink deltar som Göteborgs Stads representant i projektet. IT-stödet har fått namnet PRIIS (Placering, register, inköp i samverkan). Efter projekttiden kommer ägarskapet för IT-stödet att övergå till Göteborgs Stad. GR kommer fortsatt att ansvara för förvaltning och systemutveckling.

Sammanlagt har tio kommuner inom GR, inklusive Göteborgs Stad, valt att gå med i PRIIS. I det gemensamma IT-stödet kommer alla leverantörer av köpt vård och boende inom IFO-FH, för samtliga ingående medlemskommuner, att samlas i ett register. Spink kommer att ansvara för registervården för samtliga leverantörer i registret samt den systematiska leverantörsuppföljningen av utförare som används genom direktupphandling.

Fördelarna med ett gemensamt IT-stöd är att Spink får en större helhetsbild över insatser och prisbild från kranskommunerna. Förutsättningarna för att göra gemensamma upphandlingar med större volym ökar och förutsättningar ges för effektiv verksamhetsutveckling genom uppföljning av leverantörer, stöd för analyser och möjlighet att sammanställa planeringsunderlag. Vidare blir medlemskommunerna starkare som köpare genom samverkan och får därigenom större möjlighet att gemensamt påverka prisbilden. Samverkan förväntas även bidra till att stärka arbetet för att förebygga välfärdsbrott och osund konkurrens.

Utöver ovanstående förväntas det nya IT-stödet minska administration och ge en ökad effektivitet i placeringsprocessen. Detta då flera steg i processen som idag behöver göras manuellt av placeringshandläggarna på Spink automatiseras i det nya systemet.

Enligt nuvarande planering kommer iteration 1, som handlar om register med urvalsfunktion utifrån matchning till rätt placering, att produktionssättas under kvartal 2 2025. Spink kommer då att kunna avveckla nuvarande utförarregister. Planering är att iteration 2, som handlar om placering och hur socialsekreterare skickar in placeringsförfrågningar till Spink, kommer att kunna tas i bruk under hösten 2025. Inför att IT-stödet går i skarp produktion kommer referensgrupper med olika målgrupper så som socialsekreterare, lokala inköpsamordnare och leverantörer att testa stödet.

PRIIS innebär att Spink får ett utökat ansvar för registervård och systematisk leverantörsuppföljning för de nio kommuner, utöver Göteborg Stad, som kommer använda stödet. Som en del i samverkan i samband med införandet av PRIIS kommer Spink att starta upp ett nätverk med lokala inköpsamordnare för samtliga medlemskommuner. Nätverket kommer ledas av Spink med planerad uppstart under våren 2025.

8 Resultaträkning Spink

Resultaträkning	Utfall Jan - Dec 2024	Avv utf- budget ack	Budget helår 2024	Prognos helår 2024	Utfall helår 2023
Verksamhetens intäkter	19 000	-442	19 442	19 441	18 070
Verksamhetens kostnader	-17 640	610	-18 250	-18 249	-17 019
Verksamhetens nettokostnader	1 360	168	1 192	1 192	1 051
Generella statsbidrag och utjämning	-1 192	0	-1 192	-1 192	-820
Resultat	168	168	0	0	231

Utfallet för Spink visar ett positivt resultat på knappt 200 tkr. Överskottet beror i huvudsak på att personalkostnaderna varit lägre än budgeterat.

Socialförvaltningen Sydväst

E-post: spink.info@socialsydvast.goteborg.se

